

2014

საინფორმაციო ბიულეტენი სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმისათვის

გამოიცემა „სამოქალაქო განათლებისა და პედაგოგთა გადამზადების პროგრამის“ ფარგლებში

ძვირფასო პედაგოგებო, ფორუმის წევრებო!

გთავაზობთ სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმის კვარტალური ბიულეტენის მორიგ ნომერს, რომელშიც „სამოქალაქო განათლებისა და პედაგოგთა გადამზადების პროგრამის“ შედეგები შევამდება და ბოლო პერიოდის სიახლეებზეც გიმბიბდება.

ბიულეტენი გამოიცემა სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმისთვის კონსულტაციისა და ტრენინგის ცენტრის CTC მიერ „სამოქალაქო განათლებისა და პედაგოგთა გადამზადების პროგრამის“ ფარგლებში. პროგრამას ახორციელებს ორგანიზაცია PH international ამერიკის შეერთებული შტატების საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID) ფინანსური მხარდაჭერით. პროგრამას მხარს უჭერს საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო.

ნომერშია:

„სამოქალაქო განათლებისა და
პედაგოგთა გადამზადების პროგრამის“
მესამე ეროვნული გამოფენა-
კონცერნისა

83. 2

ინტერვიუ პროგრამის ფარგლებში ოთხი
წლის მანძილზე განხორციელებული
ღონისძიებების და შედეგების შესახებ
გვ. 5

სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა
ფორუმის აქტივობები და სერვისები
გვ. 8

ნომრის სტუმარი – საქართველოს
განათლებისა და მეცნიერების
სამინისტროს ეროვნული სასწავლო
გეგმების დეპარტამენტის სამოქალაქო
განათლებისა და ისტორიის ექსპერტი
ნიკოლოზ სილაგაძე

83. 10

3 მაისს საგამოფენო ცენტრ „ექსპო ჯორჯიაში“ სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმის მესამე წლიური გამოფენა-კონფერენცია გაიმართა, რომელსაც „სამოქალაქო განათლებისა და პედაგოგთა გადამზადების პროგრამის“ მონაწილე 400-მდე პედაგოგი და სტუმარი დაესწრო. კონფერენციაზე პროგრამის მიმდინარეობის მანძილზე განხორციელებული ღონისძიებები შეჯამდა და მოეწყო ამ ღონისძიებათა ამსახველი გამოფენა. აგრეთვე ჩატარდა პრაქტიკული სემინარები კონფერენციის მონაწილეთათვის და გამოვლინდნენ სამოქალაქო განათლების წლის საუკეთესო პედაგოგები;

„სამოქალაქო განათლებისა და პედაგოგთა გადამზადების პროგრამის“
საზოგადოებრივი და საგანმანათლებლო მნიშვნელობის, პროექტის ფარგ-
ლებში ოთხი წლის მანძილზე განხორციელებული საქმიანობის შესახებ
გვესაუბრება პროგრამის დირექტორი ქალბატონი მარინა უშვერიძე;

სამოქალაქო განათლების ჰედაგოგთა ფორუმის მესამე წლიურ გამზირისა-კონფერენციაზე ფორუმის საქმიანობის და გეგმების შესახებ ვრცელი პრეზენტაციით წარსდგა ფორუმის გამგეობის თავმჯდომარე ნინო ბესელია. მათ, ვინც კონფერენციას ვერ დაესწრო და ჯერ-ჯერობით არც ფორუმის წევრია, მოკლედ გავაცნობთ ორგანიზაციის მიერ განვითარებულ საქმიანობას და შემოთავაზებულ სერვისებს. დაინტერესების შემთხვევაში აქვე იხილავთ ფორუმში განვითარიანების პირობებსა და საჭირო კოორდინატებსაც.

დაბოლოს, რუპრიკაში „ნომრის სტუმარი“ საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს ეროვნული სასწავლო გეგმების დეპარტამენტის სამოქალაქო განათლებისა და ისტორიის ექსპერტი ნიკოლოზ ხილაგაძე 2011-2016 წლების ეროვნული სასწავლო გეგმის რევიზიის პროცესზე და ამ გეგმაში სამოქალაქო განათლების, როგორც სასკოლო საგნის სწავლების ცვლილებებზე გვესაუბრება.

ფორუმის ერთვნული გამოფენა-კონფერენცია „ექსპო პორტატი“

3 მაისს საგამოფენო ცენტრ „ექსპო ჯორჯიაში“ სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმის მესამე წლიური გამოფენა – კონფერენცია გაიმართა, რომელსაც სამოქალაქო განათლების 400-ამდე პედაგოგი და სტუმარი დაესწრო. სტუმართა შორის ბრძანდებოდნენ საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის მოადგილე ლია გიგაური და აშშ-ს საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID) კავკასიის მისის დირექტორი **სტივენ ჰეიკინი**, რომელიც გულთბილად მიესალმნენ კონფერენციის მონაწილეებს, ისაუბრეს პროგრამის მინიშვნელობაზე, შედეგებზე და სამომავლო წარმატებები უსურვეს პედაგოგებს.

კონფერენცია „სამოქალაქო განათლებისა და პედაგოგთა გადამზადების პროგრამის“ დირექტორმა **მარინა უშვერიძემ გახსნა**, რომელმაც მისალმებების შემდეგ ოთხი წლის განმავლობაში განხორციელებული საქმიანობის, ღონისძიებების, სასკოლო სამოქალაქო კულტების პროექტების და მიღწეული შედეგების შესახებ პრეზენტაცია წარმოადგინა; საქართველოს სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმის რეგისტრაციიდან დღემდე გაწეული საქმიანობის და მომავლის გეგმების შესახებ ისაუბრა ფორუმის გამგეობის თავმჯდომარებინო ბეჭელიამ; ხოლო განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს ისტორიისა და სამოქალაქო განათლების ექსპერტის **ნიკოლოზ სილაგაძის** პრეზენტაცია სამოქალაქო განათლების სწავლების სტრატეგიას შეეხო, რომელიც სფეროში მოქმედი სხვადასხვა თრგანიზაციებისგან შემდგარმა სამუშაო ჯგუფმა რეკომენდაციების სახით მიაწოდა საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს.

დამსწრე პედაგოგებისთვის განსაკუთრებით საინტერესო მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ცენტრის ექსპერტ-კონსულტანტის **მანანა რატიანის** გამოსვლა აღმოჩნდა, რომელიც პედაგოგიური საქმიანობის არაერთ პრაქტიკულ და საგულისხმო გზავნილს შეიცავდა. გამოსვლას კითხვა-პასუხის რეჟიმში დისკუსია და აზრთა გაცვლა-გაზიარება მოჰყვა, რასაც კონსულტაციისა და ტრენინგის ცენტრის (CTC) ხელმძღვანელი ირინა ხანთაძე უძლვებოდა.

დისკუსიის შემდეგ კონფერენციის მონაწილენი საგამოფენო დარბაზში მიიწვიეს, სადაც სასკოლო სამოქალაქო კულტების მეურვე პედაგოგებს მათი ხელშეწყობით განხორციელებული პროექტების ამსახველი სტენდები ჰქონდათ წარმოდგენილი. პედაგოგები მოწვეულ სტუმრებს პროექტის ფარგლებში ჩატარებული სამუშაოების ამსახველ ფოტოებს აცნობდნენ და პროექტის შედეგებზე მოუთხრობდნენ.

კონფერენციის მეორე ნაწილი კი პრაქტიკულ სემინარებს დაეთმო, რისთვისაც პედაგოგები ოთხ ჯგუფად დაიყვნენ. თითოეული ჯგუფის ფასილიტატორი და სამუშაო თემა წინასწარიყო ცნობილი და არჩევანიც მონაწილეებმა თავად გააკეთეს. **პირველ სასემინარო ჯგუფს ნიკო სილაგაძე უძლვებოდა თემაზე** – „სამოქალაქო განათლების საგნობრივი პროგრამები – განხილვა განახლებისთვის“ – ეროვნულ სასწავლო გეგმაში სამოქალაქო განათლების საგნობრივ პროგრამასა და რეკომენდაციებზე; მეორე ჯგუფს თემით – „სამოქალაქო განათლების სახელმძღვანელოების გამოყენება“ – სახელმძღვანელოთა

ავტორმა ნინო ბესელიამ გაუზიარა გამოცდილება პრაქტიკოს პედაგოგ ნონა ფიფიასთან ერთად; მესამე ჯავუფში „დეპატების მიზნებსა და საშუალებებზე, პრაქტიკაში გამოყენების რეკომენდაციებზე“ ფასილიტაციას თეალობუანიძე და მარი აბულაძე ეწეოდნენ; ხოლო ნინო გოგოლაძემ და ნათია გორგაძემ სამოქალაქო განათლების გაკვეთილზე გენდერული თემის სწავლების საკითხები მიმოიხილეს მეოთხე ჯავუფში. თითოეულ ჯავუფში შემდეგ გაიმართა დისკუსია და მუშაობის შედეგები შეჯამდა.

დაბოლოს, კონფერენციის ყველაზე ამაღლევებელი და საზეიმო ნაწილი – „სამოქალაქო განათლების წლის საუკეთესო პედაგოგის“ დაჯილდოება! სპეციალურად შექმნილმა კომპეტენტურმა უიურიმ საქართველოს თერთმეტივე რეგიონში გამოავლინა 2013 წლის საუკეთესო პედაგოგი საგანში. დასახელდნენ აგრეთვე კიდევ რამდენიმე ნომინაციაში გამარჯვებულები, მათ შორის: „სასკოლო სამოქალაქო კლუბის საუკეთესო მეურვე“; „რეგიონის წარმატებული პედაგოგი“ და უიურის სპეციალური ჯილდოს მფლობელები. მაშ ასე:

სამოქალაქო განათლების 2013 წლის საუკეთესო პედაგოგი

1. თბილისი, ეკა თაბუაშვილი, №71 საჯარო სკოლა
2. შიდა ქართლი, დალი ბროლიძე, სურამის ლესია უკრაინკას სახელობის №3 საჯარო სკოლა

3. რაჭა-ლეჩებუმი – ქვემო სვანეთი, მარინე მეტრეველი, ონის საჯარო სკოლა
4. კახეთი, ნანა ნიკოლაშვილი, სოფელ ველისციხის საჯარო სკოლა
5. გურია, ნანა კალანდია, სოფელ სუფსის საჯარო სკოლა
6. სამცხე-ჯავახეთი, ზეინაბ ივანიძე, სოფელ აწყვიტის საჯარო სკოლა
7. აჭარა, მზიური შავაძე, სოფელ მერისის №1 საჯარო სკოლა
8. ქვემო ქართლი, ირინა მელქაძე-გელაშვილი, რუსთავის №12 საჯარო სკოლა
9. იმერეთი, ეკა სიმსივე, სოფელ გეგუთის №1 საჯარო სკოლა
10. სამეგრელო-ზემო სვანეთი, ნორა გადელია, სოფელ ხუნწის საჯარო სკოლა
11. მცხეთა-მთიანეთი, ნინო დოლიშვილი, სოფელ მუხრანის საჯარო სკოლა;

სამოქალაქო განათლების რეგიონის წლის წარმატებული პედაგოგი:

1. თბილისი, მაია გოგუაძე, №173 საჯარო სკოლა
2. შიდა ქართლი, თამარ დავითიძე, სოფელ ვარიანის საჯარო სკოლა
3. რაჭა-ლეჩებუმი – ქვემო სვანეთი, მარგალიტა ეფაძე, სოფელ ოყურეშის საჯარო სკოლა
4. მცხეთა-მთიანეთი, ირმა ბუთხაშვილი, სოფელ მაღაროსკარის საჯარო სკოლა
5. კახეთი, მთვარისა ჯანგიძე, ყვარლის ი. ჭავჭავაძის სახელობის №1 საჯარო სკოლა
6. გურია, ცაცა ქვილორია, დაბა ლაითურის საჯარო სკოლა

7. სამცხე-ჯავახეთი, მანანა დათებაშვილი, ახალციხის №2 საჯარო სკოლა
 8. აჭარა, ნანა წულუკიძე, ბათუმის კერძო მრავალპროფილიანი საერო ელიტარული სკოლა „გორდა“
 9. ქვემო ქართლი, ნანი ბაკურაძე, მარნეულის №5 საჯარო სკოლა
 10. იმერეთი, ეკატერინე ფოცხვერია, სამტრე-დის №10 საჯარო სკოლა
 11. სამეგრელო-ზემო სვანეთი, თამუნა გოგია, სოფელ ოდიშის №2 საჯარო სკოლა;
 7. სამცხე-ჯავახეთი, მარინა ბროიან, ასპინძის სოფელი დამალას სომხურენვანი სკოლა
 8. აჭარა, ლალი აბდუშელიძე, ბათუმის №14 საჯარო სკოლა
 9. ქვემო ქართლი, ლიანა კერესელიძე, ბოლნისის №5 საჯარო სკოლა
 10. იმერეთი, ქეთევან კობეშავიძე, ქუთაისის №25 საჯარო სკოლა
 11. სამეგრელო-ზემო სვანეთი, ბელა ქვარცხავა, სოფელ საჯიჯაოს №1 საჯარო სკოლა;

სასკოლო სამოქალაქო კლუბის საუკეთესო მეურვე:

1. თბილისი, მაია ნოზაძე, № 123 საჯარო სკოლა
 2. შიდა ქართლი, იზოლდა ხოდელი, დაბა აგარის საჯარო სკოლა
 3. რაჭა-ლეჩხუმი – ქვემო სვანეთი, მაია ლეშ-კაშელი, სოფელ საღმელის საჯარო სკოლა
 4. მცხეთა-მთიანეთი, ეკატერინე თაკაშვილი, სოფელ ძალისის საჯარო სკოლა
 5. კახეთი, მანანა გეჯაძე, სოფელ საქობოს საჯარო სკოლა
 6. გურია, ხათუნა ბარამიძე, სოფელ ბახვისის საჯარო სკოლა

7. სამცხე-ჯავახეთი, მარინა ბროინა, ასპინძის სოფელი დამალას სომხურენვანი სკოლა
 8. აჭარა, ლალი აბდუშელიძე, ბათუმის №14 საჯარო სკოლა
 9. ქვემო ქართლი, ლიანა კერესელიძე, ბოლნისის №5 საჯარო სკოლა
 10. იმერეთი, ქეთევან კობეშავიძე, ქუთაისის №25 საჯარო სკოლა

ჟიურნის სპეციალური ჯილდო:

- გამორჩეული ნოვატორული მუშაობისთვის მადლობის სიგელი გადაეცა გორის №12 საჯარო სკოლის პედაგოგს ლელა წურწუ-მიას (შიდა ქართლი);
 - ხანგრძლივი პედაგოგიური მოღვაწეობის აღსანიშნავად – სოფელ ლიხეთის საჯარო სკოლის პედაგოგს იზოლდა ხუციშვილს (რაჭა-ლეჩხუმი);
 - სკოლისა და საზოგადოებისთვის მნიშვ-ნელოვანი პრობლემების მოგვარებაში მოსწავლეების მონაწილეობის ხელშეწყო-ბისა და მიღწეული შედეგებისთვის – ლა-გოდეხის სოფელ აფენის საჯარო სკოლის პედაგოგს თამარ ჯაჭვალიშვილს.

„რეგიონის წარმატებული პედაგოგი“

შემახამებელი ინტერვიუ პროგრამის დირექტორთან ქალბათონ მარინა უშვერიძესთან ოთხი წლის მანძილზე განხორციელებული ღონისძიებების და მომავალი გეგმების შესახებ

ქალბატონო მარინა, ჩვენი ტრადიციული ინტერვიუ, რომელიც „სამოქალაქო განათლებისა და პედაგოგთა გადამზადების პროგრამაში“ მიმდინარე მოვლენებიდან მუდამ ახალი და საინტერესო ინფორმაციით გამოირჩევა, ამჯერად გვინდა იმ მნიშვნელოვანი ლონისძიების შესახებ საუბრით დავიწყოთ, რასაც წლიური გამოფენა-კონფერენცია ჰქვია. იგი 2014 წლის 3 მაისს უკვე მესამედ ჩატარდა – საგამოფენო ცენტრ „ექსპო ჯორჯიაში“ კონსულტაციისა და ტრენინგის ცენტრის (CTC) ორგანიზებით სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმთან ერთად. კონფერენციას ჩვენი მკითხველის დიდი ნაწილი დასწრო, თუმცა პროგრამის მონაწილეთა რიცხვი ბევრად მეტია და დიდი მათი ინტერესი მისი მუშაობის და გზავნილების მიმართ...

უპირველეს ყოვლისა, მივესალმები ჩვენი გამოცემის მკითხველებს, სამოქალაქო განათლების პედაგოგებს. სამოქალაქო განათლების წლიური ეროვნული კონფერენცია-გამოფენა, რომელიც 3 მაისს ჩატარდა, მონაწილეთა მრავალრიცხვოვნებით გამოირჩეოდა, ნელს კონფერენციაში 300-ზე მეტმა პედაგოგმა მიიღო მონაწილეობა. ეს შთამბეჭდავი ციფრი ცხადყოფს, თუ როგორ იზრდება პედაგოგთა ინტერესი პროფესიული განვითარების მიმართ, უფრო და უფრო მეტი ადამიანი ინტერესდება სამოქალაქო განათლებით და ცდილობს, საკუთარი ძალები მოსინჯოს სასარგებლო პროექტებსა თუ ინიციატივებში, მეტი გაიგოს სფეროში მიმდინარე სიახლეების შესახებ, გაიზარდოს პროფესიულად და შექმნას საგნის სწავლების წარმატებული პრეცენდენტი.

წლევანდელმა კონფერენცია-გამოფენამ პედაგოგებს მისცა იმის შესაძლებლობა, რომ მეტი გაეგოთ პედაგოგთა პროფესიული განვითარების სემინარების შესახებ, კონფერენციის დასრულების შემდეგ კი მოეწოდებინათ მოსაზრებები აღნიშნულ სემისთან დაკავშირებით. გამოთქმული მოსაზრებები სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმმა

უკვე გაუზიარა სქემაზე მომუშავე ჯგუფს. გარდა ამისა, პედაგოგთა სამუშაო ჯგუფში გაიმართა მსჯელობა ეროვნული სასწავლო გეგმის სამოქალაქო განათლების საგნობრივი პროგრამის გაუმჯობესების მიზნით.

კონფერენციის დასრულებისას დავაჯილდოვეთ ის პედაგოგები, რომლებმაც 2013 კალენდარული წლის მანძილზე ბევრი რამ გააკეთეს საკუთარი პროფესიული განვითარებისთვის. მათი მუშაობის შედეგები, უპირველეს ყოვლისა, მოსწავლეებზე და სკოლაზე აისახა. სამოქალაქო განათლება ისეთი სასკოლო დისციპლინაა, რომელიც ვერ იარსებებს იზოლირებულად. ის, თუ რამდენად კარგად ისწავლება აღნიშნული საგანი სკოლაში, დიდწლად განაპირობებს მოსწავლეთა მონაწილეობის ხარისხს სკოლისა თუ საზოგადოების ცხოვრებაში. როდესაც პედაგოგი ნერგავს სიახლეებს სასწავლო პროცესში და პროექტულ სწავლებაზე აკეთებს აქცენტს, ნათელი ხდება, რომ სამოქალაქო განათლების შესაძლებლობები გაცილებით უფრო მეტია, ვიდრე ეს ერთი შეხედვით ჩანს. სამწუხაროა, რომ შეზღუდული ადგილების გამო ვერ მოხერხდა ყველა ღირსეული პედაგოგის დაჯილდოვება, თუმცა მათი ღვაწლის წარმოჩენა პროგრამის მსვლელობისას არაერთგზის მომზდარა.

სამოქალაქო განათლების წლის საუკთხოსო პედაგოგები

თქვენს პრეზენტაციაში კონფერენციაზე ოთხი წლის შედეგები შეაჯამეთ, რომელთა მიხედვით პროგრამის მნიშვნელობა მოქალაქეობრივად მოტივირებული ადამიანების აღზრდისთვის კიდევ ერთხელ გახდა ნათელი. ამ მნიშვნელობიდან გამომდინარე, ბუნებრივად ჩნდება სურვილი, რომ ეს მიღწევები და წარმატებები არ დაიკარგოს, არამედ გაგრძელდეს და კიდევ უფრო განვითარდეს. როგორ გესახებათ პროგრამის მომავალი?

აშშ საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID) გადაწყვეტილი აქვს, გააგრძელოს სასკოლო სამოქალაქო განათლების მხარდაჭერა საქართველოში. ჩვენს ორგანიზაციას (PH International-ს) აშშ საერთაშორისო განვითარების სააგენტოში შეტანილი აქვს განაცხადი ახალი პროექტის შესახებ. იმ შემთხვევაში, თუ ჩვენი ორგანიზაცია იქნება შერჩეული კონკურსის შედეგად, სიამოვნებით გავაგრძელებთ სამოქალაქო განათლების განვითარებისათვის მუშაობას უკვე სხვა, ახალ სკოლებში; ასევე გვინდა მეტი აქცენტი გავაკეთოთ სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმის შემდეგ განვითარებაზე, რათა პედაგოგებისთვის შეიქმნას პროფესიული ზრდის უფრო მეტი შესაძლებლობა.

სამოქალაქო განათლებისა და პედაგოგთა გადამზადების პროგრამა, სულ მცირე 90,000 ბენეფიციარს შეეხო. ამ შედეგის წაშლა, რა თქმა უნდა, შეუძლებელია. ეს აუცილებლად აისახება იმ მოსწავლეების მომავალზე, რომლებიც სრულწლოვნები გახდებიან და რიგ შემთხვევებში გადაწყვეტილების მიმღებ პოზიციებს დაიკავებენ, ან როგორც საკუთარი ქვეყნის პატრიოტი მოქალაქეები, გააგრძელებენ ცხოვრებას ისე, რომ მათთვის სულერთი არ იქნება, თუ რა ხდება მათ ირგვლივ და ეცდებიან საკუთარი წვლილი შეიტანონ იმ პრობლემების მოგვარებაში, რომელთა წინაშეც დგას ჩვენი ქვეყანა და მთლიანად საზოგადოება. ის რესურსი, რაც პროგრამამ სკოლებში, პედაგოგებსა და მოსწავლეებში ჩადის. შეუძლებელია დაიკარგოს. უკვე უამრავი კონკრეტული საქმე გაკეთდა, სკოლებისა თუ სხვა ადგილობრივი მცირე ინფრასტრუქტურული პრობლემების მოგვარებიდან დაწყებული, საზოგადოებისათვის აქტუალური

პროგრამის ორგენერაციის იმპოზატში, 2014 წლის 23 მაისი

პრობლემების მოგვარებაში მოსწავლეების მონაწილეობით დამთავრებული. „პატარა“ მოქალაქეებს გაცილებით მეტი შეძლებით, ვიდრე ეს თავად მათ ეგონათ. ყოველივე აღნიშნული კი კარგი პედაგოგის გარეშე უბრალოდ შეუძლებელია. ამიტომაც ახალი პროგრამის დაწყების შემთხვევაში, ჩვენთვის უმნიშვნელოვანესი პარტნიორები ისევ და ისევ სამოქალაქო განათლების პედაგოგები იქნებიან. იმ სკოლებში კი, სადაც უკვე ვიმუშავეთ, იმედი გვაქს, არ ჩაქრება ამ წლების მანძილზე გაღვივებული ნაპერნკალი და ბევრი პედაგოგი და სასკოლო სამოქალაქო კლუბი უკვე თავად შეძლებს სხვა გარე მხარდამჭერების მოძიებას და საგნის სწავლებისა თუ პრაქტიკული აქტივობების ჯეროვანი ხარისხით გაგრძელებას.

დაბოლოს, ჩვენი ტრადიციული კითხვა პროგრამაში ბოლო ხანს განხორციელებული სხვა აქტივობების შესახებ – კიდევ რით იყო აღსანიშნავი და საინტერესო ეს პერიოდი?

ალბათ, უმჯობესი იქნება, რომ ამ კითხვაზე პასუხით შევაჯამო უკანასკნელი 4 წლის შედეგები, 2010 წლის აგვისტოდან – დღემდე:

საქართველოს 740 სკოლას უსასყიდლოდ გადაეცა 130,000 მოსწავლისა და მასწავლებლის წიგნი – სამოქალაქო განათლების დამხმარე სახელმძღვანელოები; არაქართული სექტორის სკოლებმა წიგნები სომხეურ და აზერბაიჯანულ ენებზე მიიღეს; აკრედიტებული ტრენინგ-კურსით „დემოკრატიული მოქალაქეობის სწავლება“ გადამზადებულია სამოქალაქო განათლების 813 პედაგოგი; სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმი 500-ზე მეტ წევრს აერთიანებს; პედაგოგთა პროფესიული განვითარების ხელშეწყობის მიზნით ჩატარდა სამოქალაქო განათლების ღია გაკვეთილები; მრგვალი მაგიდები; მასტერკლასები ამერიკელი სპეციალისტების მიერ; ტრენინგები ადგილობრივი ექსპერტების მონაწილეობით; მოწყობი სამოქალაქო განათლების ეროვნული კონფერენცია-გამოფენები; შეიქმნა სასწავლო ვიდეო რესურსები, რომლებიც შეგიძლიათ იხილოთ ვებგვერდზე www.civics.ge; ითარგმნა პროფესიული ლიტერატურა, რომელსაც ამავე ვებგვერდის ონლაინ ბიბლიოთეკაში იხილავთ, გაიმართა ონლაინ დისკუსიები სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმის ფეისბუქ გვერდის მეშვეობით, სადაც ბოლო რამდენიმე წლის

სამოქალაქო განათლების ბანაკი 2014

მანძილზე თვალის გაიზარდა პედაგოგების აქტიურობა.

მონიტორინგი მოწმობს, რომ გადამზადებული პედაგოგების 75% გაკვეთილზე სრულად იყენებს ტრენინგ ზე მიღებულ ცოდნას, მათი 25% კი – მნიშვნელოვანნილად.

აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ შეიქმნა სამოქალაქო განათლების ორენოვანი ვებპორტალი www.civics.ge; 736 სკოლის დირექტორს ჩაუტარდა სემინარი სამოქალაქო განათლების შესახებ; სკოლებში ფუნქციონირებს 500-ზე მეტი სასკოლო სამოქალაქო კლუბი; 229 სასკოლო სამოქალაქო კლუბს ჯილდოდ გადაეცა საკლუბო ტექნიკა; შეიქმნა კლუბების ბლოგების ელექტრონული ქსელი www.civicsnet.ge; დაფინანსდა და განხორციელდა 555 მცირე საგრანტო პროექტი (www.initiatives.ge), სკოლების პროექტებს უკვე ქართული ორგანიზაციებიც აფინანსებენ; 700-ზე მეტმა მოსწავლემ და 50-მა პედაგოგმა მონაწილეობა მიიღო სოციალური მედიის ტრენინგში; მოსწავლეებმა შექმნეს ასობით ბლოგი სამოქალაქო თემატიკაზე; სამოქალაქო განათლების საზაფხულო და საგაზაფხულო ბანაკებმა უმასპინძლა 1,115 მოსწავლეს და პედაგოგს; განათლების 11 რესურსცენტრში და თბილისსა და ქუთაისში მდებარე მასწავლებლის სახლებში ხელმისაწვდომია სამოქალაქო განათლების ლიტერატურა; 3000-ზე მეტმა მოსწავლემ მიიღო მონაწილეობა ახალგაზრდულ ფორუმებში ადგილობრივი პრობლემების მოსაგვარებლად; ქართველმა, ეთნიკურად სომებმა და აზერბაიჯანელმა მონაწილეებმა ერთობლივად განახორციელეს ინტეგრაციის ბანაკებში დაგეგმილი პროექტები საკუთარი სკოლებისა და თემის საკუთილდლეოდ; 170-მა მოსწავლემ

და პედაგოგმა გაიარა ტრენინგები დებატებსა და საჯარო გამოსვლებში; ჩატარდა დებატების რეგიონული ტურნირები და ეროვნული ჩემპიონატი.

ახლა მიმდინარეობს პროგრამის შედეგების კვლევა და საბოლოო მონაცემები ივნისის ბოლოსთვის გახდება ცნობილი. თუ გადავხედავთ პროგრამის პირველი 2 წლის მანძილზე მიღწეულ მაჩვენებლებს, პოზიტიური ტენდენცია თვალსაჩინოა. 2010 წლის შედარებით, 2012 წლს უკვე 17.6%-ით მეტი მოსწავლე იყენებდა პრაქტიკაში სამოქალაქო განათლების გაკვეთილზე მიღებულ ცოდნას; 13.8%-ით მეტი მოსწავლე კმაყოფილია სკოლაში სამოქალაქო განათლების სწავლების დონით; 17.1%-ით მეტი მოსწავლე დამოუკიდებლად გეგმავს ან ახორციელებს სამოქალაქო ინიციატივებს, ხოლო გამოკითხულ მოსწავლეთა 90.3% აცხადებს მზაობას, მომავალშიც მიიღოს მონაწილეობა **აპოლიტიკურ** სამოქალაქო აქტივობებში.

პროგრამის ხელშეწყობით, სფეროში მოქმედი სხვადასხვა ორგანიზაციების მიერ შემუშავდა „სამოქალაქო განათლების სწავლების განვითარების დოკუმენტი“, რომელიც მივაწოდეთ საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს განხილვისათვის. დოკუმენტში მოცემული რეკომენდაციები პედაგოგებთან მსჯელობისა და მუშაობის შედეგად ჩამოყალიბდა და საქართველოში სამოქალაქო განათლების სწავლების ხარისხის ამაღლებას ისახავს მიზნად.

აქვე მინდა მაღლობა ვუთხრა საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს პროგრამის განხორციელების პროცესში მხარდაჭერისათვის, ჩვენს პარტნიორებს, კონსულტაციისა და ტრენინგების ცენტრს (CTC-ის) და სამოქალაქო განათლებისა და პედაგოგთა გადამზადების პროგრამის პარტნიორ ყველა რეგიონულ ორგანიზაციას საქართველოში სამოქალაქო განათლების განვითარებისათვის განხეული შრომისა და მიღწეული შედეგებისათვის. წარმატებებს ვუსურვებ ჩვენს მკითხველს და სამოქალაქო განათლების ყველა პედაგოგს, რომლებსაც ჩვენი ქვეყნისა და ახალგაზრდების მომავლისათვის მართლაც რომ მნიშვნელოვანი მისია აკისრიათ.

თუ ჩერ კიდევ არა ხართ პედაგოგთა ფორუმის წევრი...

სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმის მესამე ეროვნულ გამოფენა-კონფერენციაზე ფორუმის მიზნების, ხედვის, მიმდინარე საქმიანობისა და გეგმების შესახებ ვრცელი პრეზენტაციით წარსდგა ფორუმის გამგეობის თავმჯდომარე ნინო ბესელია. გთავაზობთ ძირითად ასპექტებს პრეზენტაციიდან, მოკლედ გაგაცნობთ ორგანიზაციის მიერ განხულ საქმიანობას და შემოთავაზებულ სერვისებს, ხოლო დაინტერესების შემთხვევაში აქვე იხილავთ განევრიანების პირობებსა და საჭირო კოორდინაციებსაც.

სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმი მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ხელშემწყობი ორგანიზაციაა, რომელიც 2013 წლის 30 მაისს დაფუძნდა. თუმცა, როგორც არარეგისტრირებული ქსელი გაცილებით ადრე, 2011 წელს ჩამოყალიბდა აშშ-ს საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID) მიერ დაფინანსებული „სამოქალაქო განათლებისა და პედაგოგთა გადამზადების პროგრამის“ ფარგლებში. აღნიშნულ პროგრამას ახორციელებს PH-international-ი კონსულტაციისა და ტრენინგის ცენტრთან (CTC) პარტნიორობით და განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მხარდაჭერით. „სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმი“ მიზნად ისახავს პედაგოგებისათვის დამატებითი სერვისების შეთავაზებას, პროფესიული განვითარებისა და გამოცდილების გაზიარების ხელშეწყობას და სამოქალაქო განათლების სფეროში ინოვაციების დაწერვას. ფორუმს შვიდი პირისგან შემდგარი გამგეობა მართავს: ნინო ბესელია (თავმჯდომარე), მაკა ბიბილეიშვილი, ნინო ერემაშვილი, ნათია ნამიჭელიშვილი, ნონა ფიფია, მადლენა შველიძე და ლელა წურწუმია; ფორუმს ჰყავს 11 რეგიონული კოორდინატორი და 11 პარტნიორი არასამთავრობო ორგანიზაციაა; იგი დღეისათვის 519 რეგისტრირებულ წევრს აერთიანებს და ეს რიცხვი მუდმივად იზრდება; ფორუმის დევიზია „სამოქალაქო განათლება სამოქალაქო საზოგადოებისთვის“; **ხედვა** – საქართველოში სკოლა ჩამოყალიბდეს სრულყოფილ დემოკრატიულ ინსტიტუტად, რომელიც გვთავაზობს ქმედით გარემოს აქტიური მოქალაქის აღზრდისა და განვითარებისათვის და სადაც სამოქალაქო განათლება აღიარებულია, როგორც მნიშვნელოვანი დისციპლინა; ხოლო **მისია** გახლავთ: სამოქალაქო განათლების მასწავლებელთა პროფესიული განვითარებისა და საქმიანობის მხარდაჭერა, სამოქალაქო განათლების სწავლების ხელშეწყობა და პოპულარიზაცია. ფორუმის ძირითადი **ფასეულობებია:** დემოკრატია და მონაწილეობა; ღიაობა და თანამშრომლობა; თანადგომა და თანასწორობა; პროფესიონალიზმი და უწყვეტი განვითარება; პასუხისმგებლობა და კეთილსინდისიერება; **უმთავრეს მიზნებად და**

საქმიანობად პედაგოგთა ორგანიზაციამ ტრენინგებისა და მოსამზადებელი კურსების, სემინარებისა და სხვა ღონისძიების მეშვეობით მასწავლებელთა პროფესიული კომპეტენციების განვითარების ხელშეწყობა დაისახა, აგრეთვე: სოციალური მედიის პლატფორმების, კონფერენციებისა და სადისკუსიო შეხვედრების ორგანიზებით მასწავლებელთა შორის თანამშრომლობისა და გამოცდილების გაზიარების გარემოს შექმნა; სამოქალაქო განათლების სფეროში სიახლეებისა და ინოვაციების დანერგვა და ამ მიზნით კონკურსების, მასტერკლასებისა და სხვა დამხმარე ღონისძიებების ინიციორება; სამოქალაქო განათლების საგნის განვითარებისათვის შესაბამისი პოლიტიკის დიალოგის წარმოება და ხედვების ადვოკატირება; ამ მიზნით პედაგოგთა მობილიზება და სხვადასხვა დაინტერესებულ აქტორებთან თანამშრომლობა. საზოგადოებაში და საგანმანათლებლო სისტემაში სამოქალაქო განათლების მნიშვნელობის წარმოჩენა და სამოქალაქო განათლების მასწავლებლის პრესტიულის ზრდაზე ზრუნვა.

სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმმა განვითარების სტრატეგიული გეგმა და ერთწლიანი სამოქმედო გეგმა 2013 წლის შემოდგომაზე შეიმუშავა, ხოლო **13 დეკემბერს** მისი საჯარო პრეზენტაცია **შედგა**. ამ დროიდან მოყოლებული დღემდე განეული საქმიანობის და ჩატარებული ღონისძიებების ნუსხა კი ასეთია: 22 ღია გაკვეთილი, რომელთაც

479 მასწავლებელი დაესწრო; რეგიონული კონფერენციები თერთმეტივე რეგიონში, რომლებშიც მონაწილეობა 360 პედაგოგმა მიიღო; პედაგოგთა პროფესიული განვითარების ხელშეწყობის მიზნით მასწავლებელთა საჭიროების კველევის შედეგად გამოვლენილი თემების საფუძველზე შემუშავებილი ტრენინგმოდულები და ჩატარებული ტრენინგები, რომელთაც ჯამში 119 მასწავლებელი დაესწრო; ფორუმმა ჩაატარა აგრეთვე გამოკითხვა სასკოლო სამოქალაქო კლუბების საქმიანობისა და მათი მომავალი ინსტიტუციური განვითარების შესახებ (75 ანკეტა) და მოპოვებული მასალა საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს გადაეცა; ფორუმის ფარგლებში ქუთაისში, სამტრედიაში, ოზურგეთში, ზესტაფონსა და თელავში სხვადასხვა აქტუალურ თემაზე ექვსი დისკუსია გაიმართა, რომელშიც მოწვეულ ექსპერტებთან ერთად 100-ზე მეტი პედაგოგი მონაწილეობდა; სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმის ფეისბუქის ჯგუფში 300-ზე მეტი მომხმარებელია განევრიანებული, რომელთაც საგანმანათლებლო სივრცეში მიმდინარე სიახლეები გაზიარებისა და ონლაინ დისკუსიებში ჩართვის შესაძლებლობა აქვთ; და რაც მთავარია, პროგრამის ფინანსური მხარდაჭერით სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმმა უკვე განახორციელა ორი დამოუკიდებელი პროექტი, რომელთაგან ერთი სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა პროფესიული უნარების განვითარების ტრენინგების კურსს წარმოადგენს და საერთო ჯამში 93-მა პედაგოგმა გაიარა, ხოლო მეორე – ფორუმის ორგანიზაციულ განვითარებას უზრუნველყოფს.

სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმი უკვე საერთაშორისო პროგრამებშიც ჩაერთო და დღეს იგი საზოგადოებრივი ორგანიზაციების კოალიცია „განათლება ყველასათვის – საქართველო“ წევრია. 2013 წლის სექტემბერში შექმნილი კოალიცია განათლების სფეროში მოღვაწე ექვს ორგანიზაციას აერთიანებს და თავის მხრივ საერთაშორისო კოალიცია „გლობალური კამპანია განათლებისთვის“ წევრია. ეს არის სამოქალაქო საზოგადოების მოძრაობა

და იგი „განათლება ყველასათვის“ დეკლარაციის ფარგლებში იუნესკოს ეკიდით მოქმედებს. კოალიციამ 4-10 მაისს საერთაშორისო კვირეული გამართა – „თანაბარი უფლებები, თანაბარი შესაძლებლობა“ – განათლება და შეზღუდული შესაძლებლობა, რომელშიც სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმიც აქტიურად ჩაერთო. კვირეულის ფარგლებში ფორუმმა არაერთი ღონისძიება ჩაატარა: დისკუსია თემაზე – შეზღუდული შესაძლებლობების პირთა უფლებები და ინკლუზიური განათლება. სამოქალაქო განათლების გაკვეთილებზე მოსწავლეები გაეცნენ შემ პირების უფლებათა კონვენციას; თბილისის მე-10 და ბათუმის 32-ე საჯარო სკოლებში შედგა შეხვედრები მასწავლებელთა, მოსწავლეთა, მშობელთა და შემ პირთა მონაწილეობით; მრავალფეროვანი ღონისძიებები ჩაატარეს სამოქალაქო განათლების სასკოლო კლუბებმაც; აღნიშნულ ღონისძიებებში 100-ზე მეტი პედაგოგი იყო ჩართული. აღსანიშნავია, რომ საერთაშორისო კვირეული ერთდროულად მსოფლიოს 100-მდე ქვეყანაში ჩატარდა.

რაც შეეხება **ფორუმის სამომავლო გეგმებს**, ისინი მოიცავს რეგიონული სტრუქტურების შემდგომ განვითარებას, საწევროების გადახდის სტრუქტურის შემუშავებას და უზრუნველყოფას, დამატებითი სერვისების შემუშავებას და მასწავლებლებისთვის მიწოდებას, ეროვნული სასწავლო გეგმის განხსნების პროცესში ჩართვას. 2014 წლის მაისში თბილისში გაიხსნა ფორუმის რესურსცენტრი.

ამჟამად ხელმისაწვდომი **სერვისებიდან** ფორუმი თავის წევრებს უკვე **სთავაზობს** სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა პროფესიული განვითარების ტრენინგებსა და სასწავლო კურსებს, სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა რეგიონულ კონფერენციებს და წლიურ შემაჯამებელ ეროვნულ კონფერენციას. აღნიშნულ კონფერენციაზე ფორუმის მიერ წლის განმავლობაში განხეული საქმიანობა შეჯამდება და გამოვლინდებიან სამოქალაქო განათლების წლის საუკეთესო პედაგოგები.

პროფესიული გამოცდილების გაზიარების მიზნით ფორუმი წევრებს ასევე სთავაზობს სემინარებს, მასტერკლასებსა და ღია გაკვეთილებს; სამოქალაქო განათლების სფეროში მიმდინარე ცვლილებებისა და აქტუალური საკითხების ირგვლივ გაიმართება სამუშაო შეხვედრები, სემინარები, ონლაინ დისკუსიები; მოხდება სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა საჭიროებების გამოვლენა და მათ მოსაგვარებლად შესაბამისი პოლიტიკის ადვოკატირება.

ძვირფასო პედაგოგებო, თუ ჯერ კიდევ არა ხართ პედაგოგთა ფორუმის წევრი და თვლით, რომ სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმი ის ადგილია, სადაც თქვენი პროფესიული ცოდნის გაღრმავებას და

პრაქტიკული უნარ-ჩვევების ამაღლებას შეძლებთ, შეგიძლიათ განევრიანდეთ! წევრი შეიძლება გახდეს:

1. საქართველოში მოქმედი ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულების (სკოლის) სამოქალაქო განათლების პედაგოგი;
2. სამოქალაქო განათლებით დაინტერესებული სხვა მოქმედი პედაგოგი, ასევე მასწავლებლობის მაძიებელი და შესაბამისი დისციპლინის სტუდენტი (ბაკალავრი, მაგისტრანტი, დოქტორანტი);
3. სკოლის ადმინისტრაციის წევრი;
4. სამოქალაქო განათლების საკითხების ექსპერტი.

ამისათვის თქვენ მხოლოდ წევრობის განაცხადის ელექტრონული ფორმის შევსება დაგჭირდებათ პედაგოგთა ფორუმის ვებ გვერდზე: www.civics.ge ან www.ctf.ge

ასევე შეგიძლიათ, მობრძანდეთ მისამართზე: **ოთარ ჩხეიძის ქუჩა №5, თბილისი 0177;**
ტელეფონი: (+995 32) 220-67-74/75; 559-211-716; 790-371-777.

ნომრის სტუმარი

გვესაუბრება საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს ეროვნული სასწავლო გეგმების დეპარტამენტის სამოქალაქო განათლებისა და ისტორიის ექსპერტი ნიკოლოზ სილაგაძე:

ბატონო ნიკო, თქვენ მონაწილეობდით სამოქალაქო განათლების პედაგოგთა ფორუმის წლიურ გამოფენა-კონფერენციაში და იმუშავეთ სასემინარ ჯგუფში თემაზე „სამოქალაქო განათლების საგნობრივი პროგრამები – განხილვა განახლებისთვის“, რომელიც ეროვნულ სასწავლო გეგმაში სამოქალაქო განათლების საგნობრივ პროგრამასა და რეკომენდაციებს მიეძლვნა. რა მიზანს ემსახურებოდა ეს შეხვედრა თქვენთვის და პედაგოგებისთვის?

მოგეხსენებათ, რომ ახლა მიმდინარეობს 2011-2016 წლების სასწავლო გეგმის რევიზიის პროცესი, რაც მომავალი სასწავლო გეგმის მოსამზადებელი ეტაპი და სამუშაოა. იმისათვის, რომ არ იქმნებოდეს ნარმოდგენა, თითქოს სამინისტრო მასზე განცალკევებით მუშაობს, გადავწყვიტეთ, გამოგვეყნებინა კონფერენციის ფორმატი, სადაც საგნის პრაქტიკოსი პედაგოგები იყვნენ

შეკრებილნი და უშუალოდ ჩაგვერთო ისინი ამ პროცესში. სასემინარო ჯგუფში მუშაობით ჩვენ მათ რეალურ პრაქტიკულ საჭიროებებს, ასე ვთქვათ, შიდა სამზარეულოს გავეცანით, მოვისმინეთ მოსაზრებები, თუ რა აკლდა ან რამ არ გაამართლა არსებულ გეგმაში და რის შეცვლას ისურვებდნენ ისინი სამომავლოდ. ჩვენის მხრივ კი, პედაგოგებს გავაცანით, რა ფაქტორების

გათვალისწინება გვიხდება ახალ სასწავლო გეგ-
მაზე მუშაობისას, როგორ იქმნება კურიკულუმი,
ვიმსჯელეთ შეფასების კრიტერიუმებზე და ა. შ.
მინდა გითხრათ, რომ პედაგოგები აქტიურად
ჩაერთვნენ სემინარში. მათგან წამოსული რე-
კომენდაციები ძალიან ფასეულია ჩვენთვის და
დაგვეხმარება სწორი გადაწყვეტილებების მი-
ღებაში. ამგვარად, ჩვენი მოლლიდინი გამართლ-
და, თანამშრომლობა შედგა. ასეთი შეხვედრები
და უკუკავშირი მნიშვნელოვნად განაპირობებს
მომავალი სასწავლო გეგმის სრულყოფასა და
ეფექტურობას.

**სამოქალაქო განათლება ჩვენს სკოლებში შე-
დარებით ახალი საგანია. როგორ ფიქრობთ, რამ-
დენად სათანადო ადგილი უკავია მას ეროვნულ
სასწავლო გეგმაში და რა უნდა გაკეთდეს იმი-
სათვის, რომ საგნის მნიშვნელობა კიდევ უფრო
გაიზარდოს?**

დიახ, სამოქალაქო განათლება ჩვენს სკოლებში
არც ისე დიდი ხანია ისწავლება, თუმცა იმდენი
გამოცდილება მაინც დაგროვდა, რომ სწავლე-
ბის გაუმჯობესების მიზნით გარკვეული ნაბიჯე-
ბი უკვე გადაიდგას და საჭირო ცვლილებებზე
ვიმუშაოთ. მიზნები, რასაც ეს საგანი ისახავს,
ნამდვილად არ არის მეორეხარისხოვანი. ზოგადი
განათლების ეროვნული მიზნებისა და სასწავლო
გეგმის მიხედვით ძალიან მნიშვნელოვანია დემოკ-
რატიული ღირებულებების და ფასეულობების
მიწოდება. სამოქალაქო განათლება კი სწორედ
ის საგანია, რომელიც პირდაპირ არის პასუხის-
მგებელი ამ ყველაფრის სწავლებასა და მოქა-
ლაქობრივად აქტიური ახალგაზრდების აღზრდა-
ზე. მართალია, ეს კომპეტენცია ასე თუ ისე სხვა
საგნებშიც გამჭოლად იგულისხმება, მაგრამ ჩვენი
რეალობიდან გამომდინარე, მისი ცალკე საგნად
სწავლების აუცილებლობა მაინც მკაფიოდ დგას.
საგაკვეთილო ბადები სამოქალაქო განათლებას
დღეს ნამდვილად არასაკმარისი ადგილი უკავია,
ამიტომ საგნის რევიზიის პროცესში მისი მოცუ-
ლობა ცალსახად უნდა გაიზრდოს. როგორ და
რის ხარჯზე მოხდება ეს, ჯერ უცნობია, ამაზე
მუშაობა ახლა მიმდინარეობს.

**თუმცა ცნობილია, რომ თანამედროვე განათლება
სამოქალაქო განათლების კომპეტენციების სხვა
საგნებთან ინტეგრაციისკენ არის მიმართული და
მას ცალკე საგნად არ მოიაზრებს...**

გეთანხმებით, თანამედროვე ეტაპზე სწორედ
ის ტენდენცია იკვეთება, რომ საგნობრივი კარ-
ჩაკეტილობა აღმოიფხვრას, თუმცა თვით ევ-
როპული ქვეყნების განათლების სისტემაშიც,
რომ აღარაფერი ვთქვათ, პოსტსაბჭოთა სივრ-
ცის ქვეყნებზე, სამოქალაქო განათლების სხვა
საგნებთან ინტეგრირება ბევრ პრობლემასთანაა
დაკავშირებული. სამოქალაქო განათლება ამ თუ
იმ სახელწოდებით ევროპულ ქვეყნებშიც ცალკე
საგნად ისწავლება და ეს უმეტეს ქვეყნებში დაწ-
ყებითი, პირველი კლასებიდანვე ხდება. როდესაც
ამ საკითხზე ჩვენში მიდის დისკუსია და კამათი,
ყოველთვის იკვეთება აზრი, რომ ეს კომპეტენ-
ცია ჩვენს სკოლებშიც დაწყებითი კლასებიდან
უნდა გაძლიერდეს. თუ როგორ მოხდება ეს –
ახალი საგნის დამატებით, რომელიც ინტერაქტი-
ულ რეჟიმში სოციალურ ინტეგრაციას ასწავლის
პატარებს თუ, უბრალოდ – არსებულ საგნებში
ჩაიდება ინტეგრაციის გარკვეული მექანიზმები,
ამაზე გადაწყვეტილება ჯერ არ არის მიღებული.
ფაქტი ერთია, რომ საგანი განათლების სისტე-
მაში აღიარებულია პრიორიტეტად და მზაობა
მისი სწავლების გაუმჯობესებისთვის, ცვლილე-
ბებისთვის – ყველა დონეზე გაცხადებული. თუ
როგორ განხორციელდება ეს, ამაზე მუშაობა
ამჟამად მიმდინარეობს.

**კიდევ რა ღონისძიებებია სასწავლო გეგმის რე-
ვიზიის პროცესში და როდის დაიდება შედეგები?**

რევიზიის შედეგები ახალ ეროვნულ სასწავლო
გეგმაში აისახება. რაც შეეხება ღონისძიებებს,
როგორც ჩვენს დეპარტამენტშია დაგეგმილი,
ყველა საგანში შეიქმნება თემატური ჯგუფები,
რომლებიც სტანდარტის რევიზიის პროცესზე
იმუშავებენ. ეს არ იქნება დახურული პროცესი,
პერიოდულად შედგება სამუშაო შეხვედრები,
პრეზენტაციები და შუალედური მუშაობის
შედეგების წარდგენა, ანუ ეს იქნება უპრეცენ-
დენტოდ ინტერაქტიული ურთიერთობა. ამავე
რეჟიმში ვიმუშავებთ სამოქალაქო განათლების
პედაგოგებთანაც. სამუშაო შეხვედრებს სისტე-
მური ხასიათი ექნება და ვიმსჯელებთ არა ზო-
გადად, არამედ ცალკეული ინდიკატორების და
შედეგების მიხედვით და ეს იქნება ორმხრივად
საინტერესო პროცესი.

და ბოლო კითხვა: „სამოქალაქო განათლებისა
და პედაგოგების გადამზადების პროგრამა“ იმ
სახით, როგორითაც ის ამ ოთხი წლის მანძილზე

ხორციელდებოდა, სრულდება. როგორ გააგრძელებს სამინისტრო პროგრამის მონაწილე პედაგოგებთან ურთიერთობას, თანამშრომლობას იმისათვის, რომ ეს პოტენციალი და მონაპოვარი არ დაიკარგოს და კიდევ უფრო განვითარდეს?

როგორც იცით, ახლა შემოდის მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ახალი სქემა, რომლის მიხედვითაც პროექტულ აქტივობებს პედაგოგის ერთი საფეხურიდან მეორეზე გადასაყვანად ერთ-ერთი გადამწყვეტი მნიშვნელობა ენიჭება. თუ კი ამ ტიპის აქტივობების ხევდრითი წილი მაღალი იქნება, პედაგოგის პროფესიული ზრდისათვის ეს არის კარგი მოტივაცია ახალი ინიციატივების გამოვლენის თვალსაზრისით. ამ მიდგომით სამინისტრო იმ კარგი საქმეების მდგრადობასა და განვითარებას უზრუნველყოფს, რაც პროგრამის ფარგლებში განხორციელდა. მონაპოვარი მართლაც არ უნდა დაიკარგოს და მასწავლებლებს მომავალშიც უნდა ჰქონდეთ მოტივაცია, კვლავაც განავითარონ საკუთარი პროფესიული შესაძლებლობები, არ დაივიწყონ პროგრამიდან მიღებული გამოცდილება და მხოლოდ ე.წ. “დაფისა და ცარცის მეთოდით” არ

შემოიფარგლონ. საქმეები, რომელიც პროგრამის ფარგლებში გაკეთდა სხვადასხვა ტრენინგებურ-სების, მცირე საგრანტო პროექტების თუ სასკოლო სამოქალაქო კლუბების სახით, სწორედ რომ ეროვნული სასწავლო გეგმის მიზნებზე მუშაობს – დეკლარატიული ცოდნა გახდეს პირობისეული და პროცედურული. საკლუბო აქტივობებმა და პრაქტიკულმა შედეგებმა უდიდესი როლი ითამაშა საგნის პრიორიტეტის წინ წამოსაწევად, ხოლო პედაგოგთა ფორუმის სახით შეიქმნა ერთიანი ველი, რომელშიც საგნის პედაგოგები ინტერაქტიულად ურთიერთობენ და საკუთარ ხედვებს, გამოცდილებას უზიარებენ ერთმანეთს. ამ თვალსაზრისით კი მართლაც ფასდაუდებელია ფორუმის როლი და პროგრამის შედეგები. ეს შედეგები პირადად მეც, როგორც ამ პროფილით მომუშავე ექსპერტს, საქმიანობას მიადვილებს და საშუალებას იძლევა, რეალობის ჰულსზე გეჭიროს ხელი. ამ ყველაფრის გათვალისწინებით „სამოქალაქო განათლებისა და პედაგოგთა გადამზადების პროგრამა“, რა თქმა უნდა, წარმატებულია და მის ფარგლებში მართლაც ბევრი რამ გაკეთდა სკოლებში სამოქალაქო განათლების სწავლების გაუმჯობესების კუთხით.

მოგვწერეთთქვენი მოსაზრებები, შეხედულებები, გაგვიზიარეთ საკუთარი გამოცდილება და საქმიანობაში მიღწეული წარმატებები მისამართზე:

თბილისი, ოთარ ჩხეიძის 5
(ყოფილი: ალ. ყაზბეგის 34/4)
ტელეფონი: 220 67 74
ელ-ფოსტა: civics@ctc.org.ge
www.civics.ge

გამოცემის რედაქტორი: რიტა ბაინდურაშვილი
დიზაინი და დაკაბადონება: შოთა კოსოვი

საინფორმაციო ბიულეტენი მომზადდა ამერიკელი ხალხის მხარდაჭერისა და ამერიკის შეერთებული შტატების საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს ძალისხმევის საფუძველზე. ერთპიროვნული პასუხისმგებლობა მოცემულ ბიულეტენში ასახული ინფორმაციისა და მასში გამოთქმული მოსაზრებების თაობაზე ეკისრება კონსულტაციისა და ტრენინგის ცენტრს და ის არ წარმოადგენს ამერიკის შეერთებული შტატების საერთაშორისო განვითარების სააგენტოსა ან ამერიკის შეერთებული შტატების მთავრობის შეხედულებებს.